3 Φεβρουαρίου 2018

Η ταφή των αβαπτίστων βρεφών: Μία ιδιαίτερη ποιμαντική περίπτωση (Γεώργιος Ν. Μανώλης, Συντάκτης – Πεμπτουσία)

/ Πεμπτουσία· Ορθοδοξία-Πολιτισμός-Επιστήμες

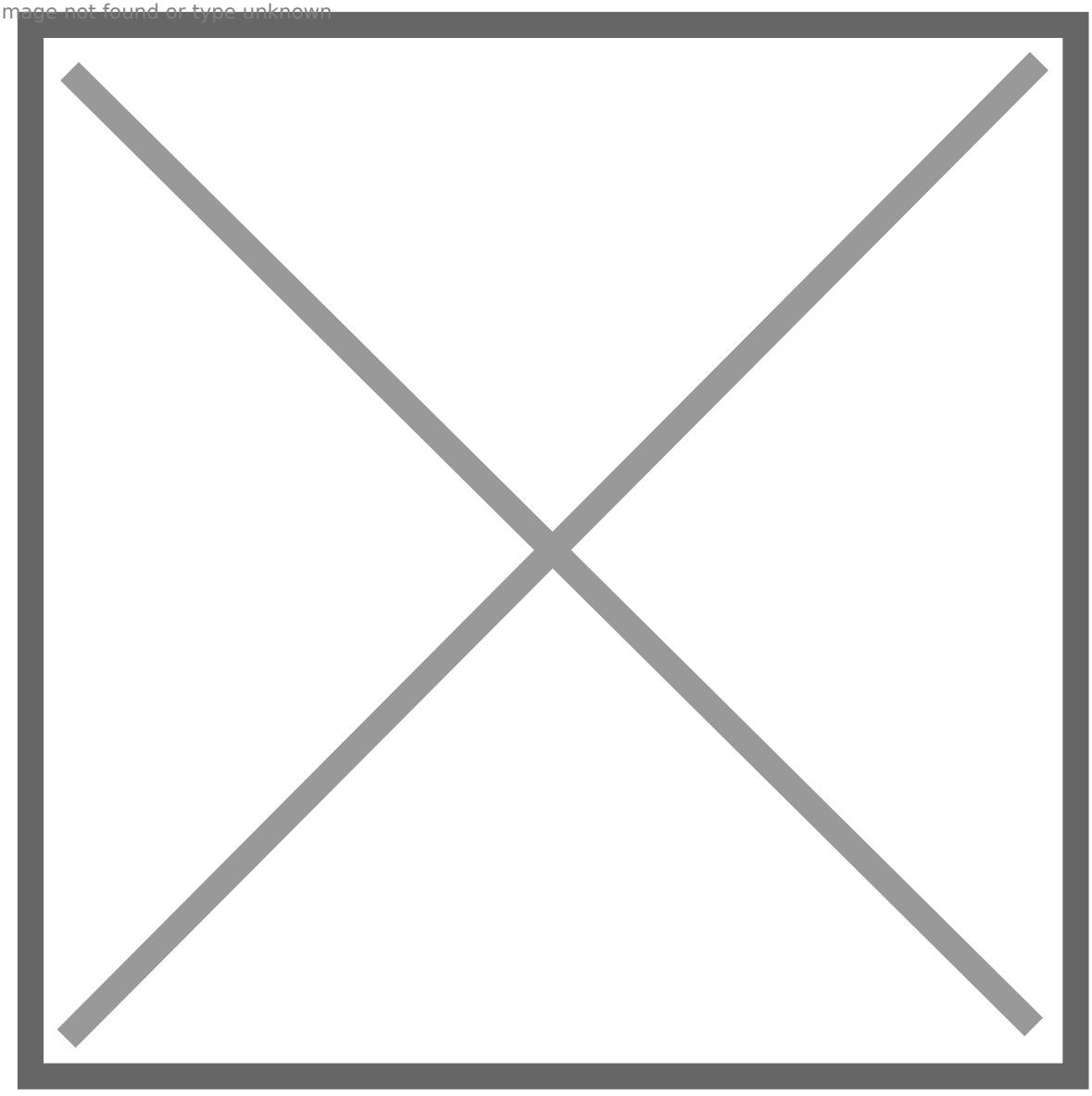
Μέσα στον καθημερινό καταιγισμό πληροφοριών, πολλές ειδήσεις προσπερνούν στα ψιλά γράμματα όπως συνηθίζεται να λέγεται. Στάθηκα λοιπόν σε μία τέτοια είδηση, η οποία αναφερόταν στη περίπτωση ταφής ενός βρέφους που βρέθηκε νεκρό σε σακούλα, το οποίο είχε μεταφερθεί σε εργοστάσιο επεξεργασίας απορριμμάτων στη Λευκωσία, όπου και ευρέθη.

Σύμφωνα με την είδηση η εταιρεία που διαχειρίζεται το εργοστάσιο απορριμμάτων και ο μη κυβερνητικός οργανισμός Reaction αποφάσισαν να αναλάβουν τα έξοδα και να κάνουν τις απαραίτητες διαδικασίες ώστε η σορός του βρέφους που βρίσκεται σε ψυγείο νεκροτομείου να ταφεί. Για τη ταφή χρειάζεται άδεια δικαστηρίου η οποία αναμένεται να δοθεί. Οι έρευνες της αστυνομίας για να εντοπιστούν οι γονείς του βρέφους μέχρι στιγμής δεν έχουν οδηγήσει σε

αποτέλεσμα.

Η Εκκλησία της Κύπρου μη γνωρίζοντας αν το βρέφος ήταν βαπτισμένο ή αβάπτιστο, σύμφωνα με τους ιερούς κανόνες και την παράδοση της, επειδή απαγορεύεται η ιερολόγηση της νεκρώσιμης ακολουθίας για τους αβάπτιστους (ανεξάρτητα αν πρόκειται για βρέφη και παιδιά ή για ενήλικες) επέτρεψε τη τέλεση τρισαγίου εκφράζοντας το ποιμαντικό της ενδιαφέρον και την αγάπη της.

Image not found or type unknown

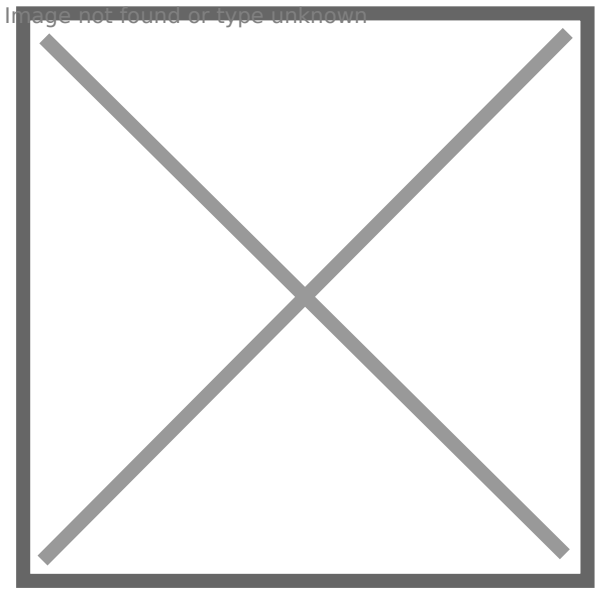

Με αφορμή το άρθρο αυτό η σκέψη ανατρέχει στη ρήση του αγίου Κοσμά του Αιτωλού, ο οποίος έλεγε χαρακτηριστικά, καλύτερα να πεθάνουν χίλια παιδιά βαπτισμένα παρά ένα αβάπτιστο, τονίζοντας την σημασία του μυστηρίου του βαπτίσματος, ως το μυστήριο που σηματοδοτεί την ανάκληση του Αδάμ (ανθρώπου) από τη φθορά κατά τον άγιο Μάξιμο. Η Εκκλησία πάντοτε πορεύεται έχοντας ως οδηγό της του κανόνες των Συνόδων και των Πατέρων, οι οποίοι και αποτελούν τα αναγκαία πλαίσια που ορίζουν τις σχέσεις των ανθρώπων και

εφαρμόζουν τα δόγματα της Εκκλησίας. Στόχος των ιερών κανόνων και της εφαρμογής τους είναι να οδηγούν τον άνθρωπο στην πνευματική ωρίμανση και στην εσωτερική ελευθερία από τα πάθη, στην κοινωνία με τον Τριαδικό Θεό και τους συνανθρώπους του.

Οι κανόνες εφαρμόζονται ή κατά ακρίβεια ή κατ' οικονομία. Βέβαια η κατ΄ οικονομία εφαρμογή των κανόνων μπορεί να είναι είτε προς το αυστηρότερο, είτε προς το επιεικέστερο. Η οικονομία όμως της Εκκλησίας έναντι περιπτώσεων, οι οποίες χρήζουν ειδικής αντιμετώπισης, είναι πάντοτε δεδομένη. Η κατ' οικονομία εφαρμογή των ιερών κανόνων και ποικίλων εκκλησιαστικών θεσμίων έρχεται να καλύψει όσα κενά δημιουργούνται και να θεραπεύσει τις προκλήσεις, οι οποίες ανακύπτουν, πάντα με διάκριση και σεβασμό. Μεταξύ αυτών των περιπτώσεων συγκαταλέγεται το ζήτημα της εκκλησιαστικής ταφής των αβαπτίστων, η οποία κανονικώς απαγορεύεται.

Η Νεκρώσιμος Ακολουθία είναι η προσευχή με την οποία η εκκλησιαστική κοινότητα αποχαιρετά το πρόσωπο που «έζησε» τον θάνατο. Με αυτήν η Εκκλησία προσεύχεται ως κοινότητα για την ανάπαυση της ψυχής του νεκρού και προβάλλει την αγάπη ως το μοναδικό απομεινάρι, ως το βασικό όπλο της κατά της κόλασης. Αν κόλαση είναι η μη βίωση της αγάπης, η αγάπη μέσω της προσευχής για τους νεκρούς είναι έμπρακτα η μάχη κατά της κόλασης, όπως σημειώνει σύγχρονος επίσκοπος της Εκκλησίας. Η Νεκρώσιμη Ακολουθία αναδεικνύει την εκκλησία ως αγαπητική ολότητα, όπου η σχέση των νεκρών και των ζωντανών εξακολουθεί να υπάρχει. Προβάλλεται με τον τρόπο αυτό η πίστη για την ύπαρξη του ανθρώπου που επιβιώνει ακόμα και μετά την επέλευση του θανάτου.

Για το αβάπτιστο νήπιο τα πράγματα είναι διαφορετικά από όσα ισχύουν για το

συνομήλικό του βαπτισμένο. Βασικό κριτήριο αποτελεί η ιδιότητα του μέλους της Εκκλησίας, την οποία το αβάπτιστο στερείται. «*Η λατρεία προσφέρεται υπό της Εκκλησίας και χάριν αυτής ως ευχαριστία προς Θεόν δια την ήδη παρασχεθείσαν και βιουμένη σωτηρίαν, αποκλειουμένου ούτως οιουδήποτε μη μέλους αυτής*». Το βάπτισμα αποτελεί την απαραίτητη προϋπόθεση για την συμμετοχή του πιστού στην Εκκλησία. Η ιδιότητα του μη μέλους της εκκλησίας σε συνδυασμό με την αρχή της φιλανθρωπίας και της οικονομίας αποτελούν τους άξονες πέριξ των οποίων έχουν στοιχειοθετηθεί τα σχετικά κείμενα για τα αβάπτιστα θανόντα νήπια.

Η Εκκλησία λοιπόν κάνοντας χρήση της κατ' οικονομίαν εφαρμογής των ιερών κανόνων και για λόγους φιλανθρωπίας επιτρέπει την τέλεση ειδικής νεκρώσιμης ακολουθίας για τα αβάπτιστα νήπια, υπό την απόλυτη προϋπόθεση τουλάχιστον ο ένας γονέας είναι χριστιανός ορθόδοξος και ότι εξαντλήθησαν όλες οι υπό της Εκκλησίας παρεχόμενες διευκολύνσεις (βάπτισμα ανάγκης / αεροβάπτισμα). Η Εκκλησία όμως ακόμα και σε περιπτώσεις, όπως αυτή, που υπήρξε η αφορμή αυτών των γραμμών, κατά την οποία ούτε οι γονείς είναι γνωστοί, ούτε αν το παιδί είναι βαπτισμένο, εκφράζουσα την αγάπη της επιτρέπει την τέλεση τρισαγίου, προσευχομένη για την ανάπαυση του βρέφους, καθώς και την ευλογία του Δικαιοκρίτου Κυρίου. Ο θάνατος είναι φυσική ακολουθία της θνητότητας και της κτιστότητας, ως συνέπεια της πτώσης, που δεν οδηγεί όμως πλέον τον άνθρωπο στον αφανισμό, αλλά λειτουργεί ως μετάβαση στην όντως Ζωή. Η Εκκλησία στηρίζει τα μέλη της να αντιμετωπίσουν το φοβερό μυστήριο του θανάτου μέσα από την αναστάσιμη προοπτική της Εκκλησίας, η οποία στηρίζεται στο θρίαμβο του αναστημένου Χριστού πάνω στον θάνατο.